

Amb les Torres gravades a la ment

Molts dels habitants de Nova York, cinc anys després de la catàstrofe de les Torres Bessones, no poden amagar els seus temors i les seves fòbies. Si bé, aparentment, la ciutat ha recuperat la normalitat, la imatge dels gratacels enfonsant-se no s'ha esborrat encara de la ment de molts novaiorquesos.

La ciutat de Nova York ha superat el seu 11 de setembre o, almenys, així ho sembla. La normalitat, esstroncada l'any 2001 per l'esfondrament de les Torres Bessones del World Trade Center, al cor de Manhattan, torna a acompanyar la ciutat dels gratacels. Ara bé, tot i que molts novaiorquesos han superat les seves pors, només cal gratar una mica per trobar alguns dels traumes i xocs mentals que va ocasionar l'atac terrorista a la ciutat.

En primer lloc, la fòbia a l'anomenada "zona zero", que molts tracten d'evitar, és una de les seqüeles més esteses entre els habitants de Manhattan. L'advocada Alison Conforti, que treballa a la zona de Wall Street, a només tres carrers del World Trade Center, recorda aquell fatídic dia en la seva empresa: "Una part dels treballadors han deixat la feina després de l'11-S. Els que s'han quedat no en volen ni sentir a parlar-ne", diu Conforti. Per la seva

banda Maeve O'Grady, una secretària que també treballa prop de la zona, explica que la seva empresa s'ha desplaçat des de fa uns mesos a un edifici ben bé al davant de la zona zero. O'Grady no suporta haver de passar cada dia per davant del lloc on hi havia les Torres Bessones. És per això que, recentment, ha decidit canviar de feina. "No estic preparada per anar cada matí allà. Aquell dia vaig perdre la meva germana", diu O'Grady.

La fòbia a la 'zona zero' és una de les seqüeles més esteses entre els veïns de Manhattan

Del trauma a la mitificació. El cas contrari al de Maeve O'Grady és el de Chase Wegmann, el director de la consultoria de negocis Empower Research, que té la seu al carrer Pearl, al *downtown*, el centre de negocis, de Manhattan. El matí de l'11 de setembre Wegmann estava afaitant-se al seu apartament de West Broadway, al carrer Vesey, davant de les Torres Bessones, quan de cop va sentir "un gran cop". Era el terrabastall ocasionat pel xoc del primer avió contra la torre nord. Quan Chase Wegmann va adonar-se del que estava passant el seu instint el va portar a anar corrents cap a les torres, ja que la seva parella treballava al World Trade Center. Desesperat per trobar la seva xicota, Wegmann va barallar-se amb molts policies, que no el deixaven passar. "Una de les pitjors experiències d'aquell dia va ser veure un policia gros i corpulent preparant-se per entrar dins la torre nord per anar a rescatar persones. Aquells sospirs i aquella cara de por m'han quedat gravats. I molt més perquè sé que al cap de deu minuts, quan es va esfondrar la torre, aquell policia va morir. Recordo que la televisió va anunciar que un dels policies morts era ell. La seva cara la tinc encara present, tot i que ara m'apareix molt menys. El que em costa més d'acceptar i d'entendre és que aquella persona es pogués quedar feta miques en deu minuts i que jo vaig ser un dels últims que la vaig veure. A vegades encara penso que és viu. Pel que fa a la meua parella, no la vaig trobar. Ningú no la va trobar", explica Wegmann, amb els ulls ne-

El cosmopolitisme, que sempre havia predominat a Nova York, es va trencar l'11-S

gats per les llàgrimes. A pesar de la seva pena, aquest home de negocis és un enamorat del districte financer i del *downtown* de la ciutat. Després de l'11 de setembre Wegmann es va canviar de casa, ja que el seu apartament va quedar inhabilitat durant molts mesos. Ara viu només uns carrers més enllà perquè adora la zona del World Trade Center. La seva reacció davant la desgràcia ha estat mitificar la nova Nova York.

Impotència davant la catàstrofe.

A banda de la gent que era prop de les Torres Bessones aquell dia de setembre del 2001, la resta dels habitants de la ciutat de Nova York també van patir algun o altre xoc psicològic. D'entrada, la majoria, ignorant el que passava en un primer moment, se'n va assabentar sobtadament. La reacció més comuna va ser fer-se creus que no hi poguessin fer res. Per tant, els estats d'ànim més estesos a Nova York com a conseqüència de l'esfondrament de les Torres Bessones foren els d'inseguretat i d'impotència. Ricardo Losano, un treballador immigrant il·legal mexicà que descarregava caixes en un magatzem de Brooklyn quan les torres van ser atacades, explica que en saber la notícia van continuar treballant. "Sembla increïble, però va ser així. A la nostra zona no va passar res, tot va seguir igual i la reacció del meu cap va ser ordenar que continuéssim treballant. Aquest sentiment d'impotència m'ha marcat", diu Losano. La impotència arran de la catàstrofe la comenta també Antonio Muñoz Molina, l'escriptor andalús, que en aquell moment vivia a Manhattan, a la zona de Columbus Circle. En el seu llibre titulat *Ventanas de Manhattan* l'escriptor diu: "Al primer instant tot seguia igual, com si no passés res, va seguir així durant unes hores. Veiem les torres cremant, però a Columbus Circle tot era igual".

Aquest sentiment tan estrany de normalitat dins el desastre és un trauma psicològic que també ha patit Owen Burdick, director musical de la Trinity Church, una antiga i important església situada just davant del World Trade Center. El setembre del 2001 aquesta església es va convertir en el centre d'operacions i d'intendència dels equips de voluntaris i treballadors que, al llarg dels vuit mesos següents, es van ocupar de netejar la zona zero. Per a Owen Bur-

dick la imatge més terrible de l'11-S va ser "veure com al barri del Village hi havia gent esmorçant tranquil·lament, mentre no gaire lluny d'allí, al Centre Financer, centenars de persones patien una massacre increïble a les Torres Bessones".

Pors a escala nacional. Per la seva banda, l'economista Rachel Harmon, natural de l'estat de Michigan, va arribar fa dos anys a Nova York per treballar a les oficines d'una multinacional situada a Wall Street. Harmon remarca el sentiment global americà després de l'11-S: "Jo era a Michigan quan va passar tot, però el sentiment de inseguretat em va arribar fins allà. A escala nacional, de tots els Estats Units, el cop fort ha vingut perquè hem hagut de reconèixer que som vulnerables i que podem ser atacats. Aquest sentiment ha estat, al meu parer, un xoc psicològic de veritat per als americans", assegura Harmon. Efectivament, el sentiment d'inseguretat es va estendre per primer cop a tots els Estats Units. Per això, el president George Bush va crear un nou Departament de Seguretat Nacional; una entitat que aglutinés el màxim d'organismes de seguretat i que donés la sensació de control.

Mentrestant, a la cantonada formada per l'avinguda Lexington amb el carrer 52, a dos carrers del Museu d'Art Modern de Nova York, el MoMA, hi ha una mostra del racisme que ha aflorat a la ciutat dels gratacels. El venedor d'una paradeta de pastes i begudes, un home d'origen afganès que prefereix l'anonimat, diu que no s'explica com el seu negoci s'aguanta. "Molta gent ha deixat de venir a comprar pel simple fet que sóc afganès", diu. La bandera del cosmopolitisme que sempre havia onejat a Nova York, símbol d'una ciutat on totes les cultures hi tenien cabuda, es va trencar ara fa cinc anys. La tardor del 2001 el racisme es va imposar. "Quina diferència hi ha amb mi? –pregunta el venedor afganès–. Si abans tots aquests executius que treballen aquí em compraven cada matí la pasta i el cafè amb llet, per què ara, que no m'he mogut, que continuo al mateix lloc i els ofereixo el mateix, no m'ho compren?"

Mireia Garolera
Nova York